

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábon postáért egyszeri hirdetésnél 10 Hl., többszöri hirdetésnél 14 Hl. — Hivatalos hirdetésnél minden szöveg 4 Hl. — Hirdetéseket az újság HIRVAT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő:
ELES KÁROLY.
A kiadók nevében:
Lukonich Gábor dr.
Bárdi György dr. Darnay Kálmán.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.
Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.
Kéziratokat nem küldünk vissza.

Az állami tisztviselők és a szocializmus.

Maholnap már alig lesz város Magyarországon, ahol az állami tisztviselők, tekintet nélkül arra, hogy melyik miniszterium szolgálatában állanak, ne csatlakoztak volna a mozgalomhoz, melynek célja helyzetük javítása. Mintha valami régi szükségét pótoló és a polgárság által epedve várt új politikai párt bontotta volna ki zászlaját, olyan hatalmas hullámokat ver ez a mozgalom és olyan lelkesedéssel sereglenek a kibontott zászló köré.

Az ország értelmiségének színe-java, államiságunknak kipróbált és erőteljes oszlopa olyan jelszóért lelkesednek, melyet eddig elénk csak a proletáriátus hangoztatott: kenyeret, lehetőleg fehér kenyeret. A szociáldemokratáktól szoktuk csak meg eddig, hogy a nép egyik rétegének boldogulása érdekében erőteljes modorban appelláljon a kormányra és a társadalomra egyaránt.

Nem hasonlítom és nem is lehet összehasonlítani egymással ezt a két mozgalmat. A szociáldemokratának legerősebb ellensége nálunk az állami tisztviselők kara, mely úgy intelligencia, mint hazafiasság dolgában a vezető elem hivatását teljesíti, nemcsak gyakorlati, de ideális értelemben is. De azt elvitatni nem lehet, hogy a két mozgalom között, ha azokat magasabb szempontból nézzük, vannak rokon vonások, a két mozgalom egyes fázisai egymással párhuzamosak és ezek előtt

szemet hűyni nem lehet, nem szabad. A kérdésnek ezt az oldalát szükséges teljesen megvilágítani, mert az országnak éppen úgy, mint a kormányának tisztán kell látnia e fontos ügyben.

Amidőn olyan tényről állunk szemben, hogy az ország lakosságának egy hányada, ebben az esetben vezető eleme, intelligenciája, igen sok ezer ember egy közös cél érdekében tömörül, lázas gyorsasággal szervezkedik és a saját jól felfogott érdekében összhangzó egyesítéssel minden követ mozgatni igyekezik: ez nem az ő házi ügyök, ez a társadalom, az ország ügye. Vagyis közgazdasági és politikai probléma, amely megoldásra vár. Így kell fölfogni ezt a kérdést. Közgazdasági és politikai probléma, melynek esetleges rossz megoldása végzetes következményekkel járhat.

Mi az ok, amely az állami tisztviselők e gyors és hatalmas mozgalmát létrehozta? A kenyér, az ekzisztencia, a küzdelem a létért. Évtizedek óta állandó a panasz, hogy a magyar állam rosszul fizeti az ő tisztviselőit s kellőleg nem becsüli meg őket. Nem mondom, hogy illetékes helyen nem ismerték el e panasz jogosultságát. Sőt, valahányszor a miniszteri bársonyszékéről ebben a kérdésben nyilatkozattételre került a sor, az mindig jóakaró és biztató volt. Nem akarok itt rátérni az okokra, melyek miatt a biztatások annyi időn keresztül meg nem tudtak valósulni. Most sokkal fontosabb az a tény, hogy a sok ezer állami tisztviselő összeáll, szervezkedik és az egész társadalom füle hallatára,

szeme láttára oda dörög a magyar állam vezetőinek: kenyeret, fehérebb kenyeret!

Tehát kenyérharc ez. És kenyérharc a szocializmus is.

Ami mégis a két mozgalom között az óriási különbséget teszi, az az a körülmény, hogy ég és föld a különbség a két mozgalomban résztvevő emberek egyénisége és jellege között. Nevelés, életfelfogás, lélekállapot egészen más a munkás proletáriátusnál, mint a zuglódozó tisztviselőknél.

De akit magasabb szempontok vezetnek, az úgy találja, hogy ezek a különbségek a részletek keretében tartoznak, a cél, a szervezkedés, a jelszavak lényege itt is, amott is ugyanegy!

Ne higgyék a magyar állam vezetői, hogy amidőn kezükbe veszik az állami hivatalnokok memorandumait, hogy most egy efemer jelentőségű eseményről van szó. Ledér felfogás lenne ez és súlyos nagy következményekkel járhatna. Úgy kell kezelni a kérdést, mint egy nagy gazdasági és politikai problémát, mert tényleg az is.

A szocialisták már régóta csalogatják a kishivatalnokokat maguk közé. Most ezek szervezkedtek. Ne kergessük az új szervezetet a szocializmus karjaiba.

T.

* Megjegyzés. Az agrár szocializmus idején az ország tanitóságát nagyban csábították a szocialisták, hogy álljanak sorakba. Egyhangú visszautasításban részesültek. A tisztviselők, ha megkérítették őket, bizonyára szintén kocsart adnak. Mert ők is ismerik Deak Ferenc mondását: «Első és legszentebb legyen előttem a haza»

Szerkesztő.

A másik.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcaja. —

Irta: Pogonyi Nándor.

A vonat indulásra fűttengett. Szentiványi Andor kihajolt a kupé ablakán, hogy utolsó bucsucsókot röpítsen a felé a szép asszonyka felé, aki mosolygó arccal, de azért könnyező szemmel tekintett utána. Szerető szívek édesbus bucsuzása volt ez. Az asszonyka először vált el hosszabb időre férjétől. Először hagyta azt magára hosszú, hosszú szalmaövegességre. Úgy szeretett volna visszarepülni férjével csendes kis fészékbe. De nem lehetett. Olykor a doktor is mindenható. Az asszonykának egészségi szempontból a délvidék enyhe ege alatt kellett hosszabb időt tölteni, míg a férjet a mindennapi élet nehéz gondjai visszazóltották az előbb vidám, most azonban néma otthonba...

A vonat már messze járt a pályaháztól, Szentiványi Andor azonban még mindig ott állt a kupé ablakánál és integetett vissza az ott maradt édesnek.

Egy fordulónál azonban végleg eltűnt a pályaháznak még halvány körvonala is. Szentiványi elhagyta az ablakot. Rágyújtott egy illatos szivarra, aztán végigvetette magát a kupé diványán és elkezdett gondolkodni.

Furcsának tetszett neki a rá várakozó életmód. Úgy érezte magát, mint a kalickából kiöppentett madár, mely megszedül a nagy tágasságtól. Ide-oda tévelyeg. Nem tudja,

mit csináljon, végezetül azonban mégis arra a meggyőződésre jut, hogy legjobb az élet bent a kalickában, de azért a szabadság mégis csak szép volna, ha tudna az ember mit kezdeni vele.

A himen láncai úgy lenyűgözték őt, hogy jó darabig képtelen volt másra gondolni, mint arra az aranyos kis zsarnokra, aki úgy tudott uralkodni az ő szívében...

Bezzeg hajdanában... Csak három évvel ezelőtt is — nem kérdezte magát, hogy mit kezdjen az idejével. Akkor jól tudta értékesíteni minden percét. Akkor még szabadon repdesett, mint a kőszáli sas. Kacérkodott is mindenütt, mint a lenge lepke. Meghódolt minden szép virágnak, de pár pillanat múlva már el is feledte, akinek az imént még szerelmet vallott. Ha visszagondol erre a játszi életre, még most is hangosan feldobog a szíve. Milyen jó is volna ezt még egyszer előlöl kezdeni.

De nem lehet ám. Leperzselte már az ő szárnyait egy szép virág.

Ez nem a felesége volt, nem az a szelid kedélyű lilium, hanem egy andalítóan szép vadrózsa... az a másik...

Behunyta a szemét és úgy iparkodott maga elé varázsolni a saját liliumját, hogy kiverje az eszéből annak a másiknak a képét. De nem sikerült. Mindig csak az a másik állott előtte s nagy fekete szemének kábitó tüzevel ismét égette, perzselte az ő lelkét.

Három év óta nem látta. Nem is halott róla mást, minthogy férjhez ment s hogy Pesten lakik. Mégsem tud megszabadulni az emléktől. Még az egyiknek boldogító szerelme sem volt képes ledönteni lelkében azt az oltárt, melyet a másiknak emelt ott a régi érzelem...

A gyorsvonat dübörögve rohant tova. Itt-ott éleket fűttengett. Olykor csak sziszegett, mint a kigyó. Néha meg is állt, hogy ismét tovább rohanjon. Eljött az éj is, derengett a hajnal is és Szentiványi még mindig nem tudott megszabadulni attól a másiktól. Százszor is felöltött eszében a kérdés, hogy hátha most Pesten találkozik vele?...

És mi haszna volna? Beszélni a multak után úgy sem beszélhetnének együtt. Mindakettőjüket másfelé köti az eskü, mindakettőjüknél jobb, ha nem is tudnak egymásról semmit.

Végre megvirradt. A vonat berobogott a központi pályaudvarba.

Szentiványi kiszállt a kupéból. Bevitette magát a Pannoniába, azzal a szándékkal, hogy pár napot a fővárosban töltsön, bármilyen történések is otthon.

Szobájában még el som helyezkedett, még csak toalettet sem váltott, már rohant le a kávéházba.

A sok ábrándozás után egészséges gyomra nagyon is megkívánta a magát. Odaült az ablak mellé kávézni. Onnan nézte a járókelőket. Ki tudja, gondolta magában, hátha arra jön.

Az aratás után.

Megvolt az aratás. A kepesorok ritkán nyújtóztak végig a tarlókon. Hamarabb véget ért hát a takarulás is, sőt nem egy gazda egy-kettőre bevégezte a cséplést s már magtárba is gyűjtötte az éleket.

És amint ott áll a kicsiny asztagok meg a félig telt hombárok előtt, bizony nehéz kő szakad a szívére: gyenge volt a termés. Édes remények szertefoszlanak s helyettük súlyos gond gyűrűzik a gazda homlokán. Nehéz jövő szomorú képe merül föl lelke előtt. Gyenge termés, olcsó gabonaár. Miből telik a család fenntartására, a közterhekre, cselédek fizetésére, gyermekek iskoláztatására, adósságok kamataira, törlesztésére?

Új adósságot csinál, akinek van még hitele. Nő, szaporodik a teher, amely a földet úgy is elviselhetetlenül nyomja. Ez a teher ma már 70—75 százalék a birtokon. Ez az adósság agyonnyomja a magyar gazdát, s nagyon valószínű, hogy az ideai gyöngye termés igen soknak megadja a végső kegyelemdíjást: kicsúszik a föld a lába alól.

És megkezdődik a kivándorlás még azokról az istenáldotta vidékekről is, amelyeken ezéltig vagyoni jólét és édes megelégedés lakozott. Ez kész nemzeti veszedelem. A magyar földmives osztály pusztulásában ennek a hazának a legbiztosabb, a legerősebb fundamentumba esett bele a romlás; benne ennek a nemzetnek életgyökerét támadja meg és őrli össze a szű.

Ennek a pusztulásnak gátat vetni: egy a legbecsebb nemzeti erő fejlesztésével, egy az ország életének föntartásával.

Az orvosságok jó része a politika körébe vág, ez lapunk keretén kívül esik. Sok orvosság van azonban, amelyek alkalmazása egyenesen maguktól a gazdáktól függ. Ez orvosságokat igénybe venni s velők a folyton terjedő pusztulást megakadályozni: a gazdának úgy önmaga, mint a nemzet iránt való kötelessége.

E lapokban is nem egyszer hangoztattuk, hogy meg kell változnia a gazdálkodás rendjének. Föl kell hagyni azzal, hogy a gazda egész életét egyetlen egy alapra: a gabona-termelésre fektesse. Ha ez az időjárás viszonyosságai miatt be nem üt, ha az árakat a bözemanipulációk és más világrészek versenye a végső minimumig szorítják le: megrendül a gazda élete. A kalászosok termelését tehát le kell fokozni. Az így fölszabadult területeken azután ipari és takarmánynövényeket termeljen a gazda. Sajna, ez a fölfogás

nagyon nehezen megy át a földmivelés széles rétegeibe. Sőt egyes vidékek még visszaesést is mutatnak. Ahol ezéltig némi len- vagy kendertermelés virágzott, azt is kipusztította az osztrák ipartól behozott ócska siffon s megfojtotta azt a kevés háziipart is, amit a föld népe legalább a kenderrel üzött.

Hogy Magyarországon mennyire nem tud az ipari növények termelése a kalászosok mellett lábrakapni, arra elég bizonyíték az, hogy egyik-másik terményből még a mi kicsi, fejletlen gyáriparkunkat sem tudjuk ellátni, hanem gyáraink a szomszéd Ausztriába kénytelenek nyers terményért fordulni.

Lám, nem csupán ipari téren vagyunk a szomszéd államnak rabszolgái, hanem még a gazdálkodás egyes ágaiban is rendes adófizetői lettünk. Mi, a földmivelő állam. Csoda-e, ha félig üszik a magyar nép az adósságban?

Állattenyésztésünk, bár az utóbbi években fejlődésnek indult, még nagyon messze van a virágzástól. Itt a mi városunk és vidékünk, Bizony nem produkálnak a sümegi és a szomszéd falubeli földmivesek pl. akkora tejhasznát, mint amennyit a fogyasztás megkíván. Rendesen szerdán, pénteken és vasárnap van említésre méltó tejpiac s ekkor valóságos háborúság folyik asszonyaink között a tej, turó-, vaj- és tejfölért.

Igy van ez a többi városokban is.

Sümegeen egy-egy kis löheres, Incernás tábláért igen nagy béreket fizetnek a lótarató gazdák: jele, hogy kicsiny a takarmánytermelés.

A takarmánynövények nagyobb kultiválásával állattenyésztésünk nagyobb lendületet vesz. Ez pedig a gazdának biztos jövedelemforrást fog nyújtani. Míg a tejhaszna nap-nap után megadja a sóra, lisztre valót s a családot is ellátja egészséges táplálékkal, addig a növendék állatok eladásából időnkint számottevő összeg üti a gazda markát. Továbbá a kiterjedtebb állattenyésztés több trágyát szolgáltatva, nagyban fokozná a növénytermelés intenzívitasát is, mert emelné a sok helyt kimerült talaj termőképességét.

E mellett a gazdaságnak számos mellékága mind olyan foglalkozás, amiből ha nem csurran, hát cseppen. A baromfi-tenyésztés, a tojástermelés, a méhészet, a selyemhernyó tenyésztése, a gyümölcsstermelés mind szép hasznot hajtó foglalkozások, hivatvák arra, hogy a mostoha gabonaárak okozta veszteséget helyreütsék. Hisz ma nap, a 14 koronás buzaárak mellett, gyöngébb termés esetén a gabona alig hajt a földmivesnek valamelyes

hogy jó helyen jár. Szalócy Zoltán, annak a másíknak férje és így ő is, ott lakik a II-ik emelet 11. ajtószáma alatt.

Innen ismét kiment az uccára. Átvágott az ut tulsó oldalára s kiszámította, hogy a Szalócy lakása nem lehet más, mint az, amely az Andrássy-ut felé eső négy ablakkal néz az uccára.

Tehát ezt a négy ablakot vette állandó megfigyelés alá. A szíve azt sugta, hogy nem fáradt hiába: látni fogja őt.

És sejtelve nem csalt. Nemsokára kinyílt a harmadik ablak s azon egy piros bluzos asszonyka eszményi szép feje tekintett le a nyüzsgő emberiségére.

Ő volt. Szentiványi megkövülten állott ott. A szíve erősen dobogott s nézte vágyó szemmel azt az isteni szép jelenséget...

A boltból, mely előtt állott, kidugták fejüket a fehér főkötös vasaló lányok s vihogva mondták egymásnak:

— Nézd, de csinos ember, ugyan kit vár az édes?

Szentiványit hideg borzongás fogta el a hang hallatára, de hogy is ne, még hirbe hozhatná azt a Szalócy néit, ha ezek észrevennék, hogy kit csodál ő.

Hirtelen megfordult. Elsietett anélkül, hogy visszanezett volna. Ki tudja, talán hirtelenében feltámadt lelkében az egyiknek, annak az édesnek a képe?

tiszta jövedelmet. Tessék csak leszámítani a föld értékének évi kamatját, a befektetett trágyának, a ráfordított munkának költségeit, leutáni az arató és eséplőrészt: vajjon mekkora jövedelmet produkál a gabonával bevetett föld, ha olyan vékonyan adja a termést, mint csak az idén is?

Minél kisebb pedig ez a jövedelem, annál inkább int arra, hogy a gazdálkodás rendjének megváltoztatásával olyan ágak művelését kultiválják nagyobb mértékben gazdáink, amelyek eddig másod-, harmad-, tizedrendű szerepet játszottak.

Ezek mellett ideje, hogy minden vidéknek meg legyen a maga háziipara. Ez télen nem csupán kellemes időtöltés, ami elvonja a népet az unalomtól s a pálinkás boltoktól, hanem jövedelmet is hajt. Ma, különösen a falusi földmivesnek az egész tél folyamán ügyszólván semmi keresete sincs. Ez az állapot 5—6 hónapig is tart. E hosszú idő alatt csupán a nyáron szerzett készletből él s ha ez a tél vége előtt fogytán van, előáll az elővétel gabonauzsorája, az adósságcsinálás és földjének megterhelése, nem egyszer súlyos uzorakölcsönnel. Ennek veszedelmeit hártaná el a vidék viszonyainak megfelelő háziipar.

A gazdálkodás új rendjére kell tehát népnünket rákapatni. Ebben a munkában szép hivatás vár a nagyobb birtokosokra, a gazdaszereplőkre, a gazdasági egyesületekre. Ezt nem csupán gazdaszereplőnk megmentése, az édes anyaföldnek a súlyos teherrel való fölszabadítása, hanem a legfontosabb nemzeti és szociális társadalmi érdekek is sürgősen követelik.

X. Y.

Forgácsok.

A koldusok szertelen inváziója ellen Cser-tán Károly alispán rendeletet adott ki. Elkelt már ez az okos rendelet, mert a közönségnek ugyancsak sokat kellett túrnie a csavargók rajától.

Ezt a rendeletet azonban ki kell terjeszteni a vasuti pályaudvarokra is. Egyes szentes koldusok itt ütök fel tanyájukat és pumpolják a jószívű utazó közönséget. E koldulásokat megakaszthatják a vasuti tisztviselők is. Utasítás-sák ki a szolgálkakkal ezeket a közönséget zaklató kéregetőket.

A Korona legyen a helybeli vendéglős iparnak éke. Ugy illik ez már díszes nevéhez is. Az utóbbi években azonban inkább csúfja volt.

Az az új bérlő, Mesterházy Sándor már megmutatta kezényomát a szállón. Tetőtől talpig, a kaszinó termeitől az utolsó zugig alaposan kitisztogattatta, a falakat újra füstölte.

Mint halljuk, az italok és ételek is jobbak. Szívesesen konstatáljuk ezt a reformot. Legalább a vidékbeli urak szívesen itt maradhatnak egy-egy ebédre, meg a vigéceknek sem kell Tapolcára lerándulni, hogy tisztességes ellátásban részesüljenek.

A vasúthoz járó öreg bárka is a lomtárba kerül s helyét olyan kocsi foglalja el, amelybe az uri dámák is beleülhetnek.

Hanem aztán állandó legyen ám ez a reform!

A vendéglőkben követelj mindenkor olyan asztalkendőt, amelybe mások még bele nem törölték szájukat. Inkább fizess meg!

Ha törzsvendég vagy, legyen külön vizes, sörös és boros poharad. Eunyit megérdemelsz, hisz a vendéglőbe hordod kereseményed javarészt.

Ne igyál más poharából, akármilyen szívesen kínál is.

A családban is legyen meg minden gyermeknek külön-külön a pohara.

A borbélyműhelyben követeld meg a fodorintó és szőrmentesítő művésztől, hogy mossa meg kezét, mielőtt ábrázatodhoz nyul. Undok dolog, ha más ember szőre, haja bőrödre tapad. Legyenek ott „saját külön” eszközeid. Föl ne engedj kötni a közös bajuszkötőt. Egy koronáért kapsz külön a magad számára. Legjobb, ha a borbélyt házadhoz járatod.

az a másik s megláthatná csak egy pillanatra is.

A pincér eléje tett egy pár napilapot. Belenézett az egyikbe. Nem tudott olvasni. Összefolytak szeméi előtt a betűk. Leike égett a vágytól, hogy megláthassa azt a másikat...

— Pincér, hozza ide a cimtárt... — szólt egy öreg ur a szomszéd asztaltól a pincérnek.

Szentiványit mint egy villamos fítés, úgy érintette ez a beszéd. A cimtárt... igen, igen a cimtárt — gondolta magában. Ebből én is megtudhatom, hogy hol lakik ő.

Az öreg ur sokáig keresgélte a vaskos könyvben. Szentiványi szinte reszketett a türelmellenkedéstől. Alig győzte várni, hogy szabad legyen ez a könyv, mely megmutatja neki vágyainak Mekkáját.

Végre hozzá is elkerült. Felütötte. Hamarosan rátalált arra, amit keresett: Szalócy Zoltán magánhivatalnok, Budapest, IV. Felsőerdősor 28.

Szinte reszketett az izgatottságtól. Felírta a címet. Fizetett s aztán rohant, mintha minden boldogsága attól függne, hogy mikor ér a Felsőerdősorra.

Kérésztül vágott a Rottenbiller-uccán a kis köröndre. Az Andrássy-ut szépsége most nem ragadta bámulatra, mint máskor. Nem nézett most semmit, csak azt kereste, hogy melyik a 28-ik szám a Felsőerdősoron.

Hamarosan rátalált. Belépett a kapu alá s az itt kifüggesztve volt névsorról megállapította,

A fürdőn se használja a közös keféket, fésűt, (A közös tükröt használhatod!) mert könnyen szőr- vagy bőr betegséget kapsz. Akkor azután sirhatsz göndör hajad, pörge bajuszod után, vissza nem adja az *En Csillag Anna* összes kenőcsse sem.

Mindezt megköveteli legdrágább kincsed: *a jó egészség.*

Bárd.

H I R E K.

— **Hivatalvizsgálat.** Fuszik Gyula főszolgabíró f. hó 18-án megvizsgálta Sümege községi köznevelését, valamint az állami anyakönyvi hivatalát. A vizsgálat egész napon át tartott.

— **Igazságügyi kinevezés.** A király *Görömbe* Balázs keszthelyi járásbírói albirót a sátoralja-újhegyi törvényszékhez *biróvá* nevezte ki.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Hajabacs* Iván osztrákiai állami polgári iskolai helyettes tanítót a balatonfüredi állami felső népközlőházhoz a XI. fizetési osztályba segédtanítóvá nevezte ki.

— **Tanítóválasztás.** Zala-Sz.-Grót-polgárváros rom. kath. iskolájához az újonnan szervezett osztálytanítói állásra három pályázó közül *Kelemen* János jeles képesítéssel bíró fiatal tanítót egyhangúlag osztálytanítóvá választotta.

— **Anyakönyvi kinevezés.** A belügyminiszter a zalakoppányi kerületbe *Keresztúri* Odon körjegyzőt anyakönyvvezetővé nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Boldizsár* Béla és *Boldizsárné* *Háry* Gizella perlaki állami iskolai tanítót, illetőleg tanítónt a zolyoni állami elemi iskolához jelen minőségükben áthelyezte.

— **Házasság.** *Witman* Károly, a szabadjai Nemzeti-szálló bérletje f. hó 16-án lépett házasságra *Majser* József sümegei földbirtokos leányával, Magdával. A házasságkötésnél mint tanúk *Szalay* László törvényszéki bír., a mennyaszony sógora és *Ereky* István városi pénztáros a vőlegény testvére szerepeltek.

— **Templomi kép.** Remekül sikerült Krisztusképet fésűtött a galsai ág. evang. templom számára *Takács* Gyula, a sümegei reáliskola igazi festő tehetséggel megalkotott tanára. A falak az Úr Jézust ábrázolja, kinek arcán az isteni szeretet fonszemes érzelmé tündöklik. Az Úr jobb oldalról balról angyalfok tekintenek szelíd, édes kifejezéssel. Az egész képen előmlő érzelmek szinte áhitatra gerjesztik az embert. Múltó ra, hogy az Úr hajlékában foglaljon helyet. Az egész mű dicső mesterét, s melegen ajánlja vallásos tárgyú képek elkészítésére. Takács mester ezekben.

— **Állami segedelem.** A földmivelségi miniszter a galsai tejszövetkezet gyámságára 500 kor. állami segedelmet adott.

— **Záróvizsga.** A helybeli kisdudovó évrő vizsgája ma, vasárnap délután 3 órakor lesz.

— **Vidéki muzeum segítése.** *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a keszthelyi Balaton-muzeum régiségtárának és iparművészeti gyűjteményének 600, természetrajzi gyűjteményének pedig 500 korona állami segedelmet utalványozott.

— **Makacs községbíró.** Ugyancsak konok s megátalkodott vasfejű ember lehet a jelenlegi pakodi bíró és nagy ellensége a tanítók önképzésének; mert nem csak hogy megtagadta a közs. tanítóknak a múlt napokban Perlakon tartott megyei ált. tanítógyűlésre járó fuvar- és napidíjakat, hanem midőn a körjegyző — kihez a tanítók panasszal fordultak — felvilágosította őt a törvényről, mely szerint a tanítók követelése jogos, még akkor is csak azt felelte, hogy ő csupán a főszolgabíró ur szavára fizeti ki. Amde midőn a zalaszentgróti főbíró is, kihez sürgős panasszal járultak a tanítók szintén kötelezte őt a fuvar és napidíj azonnali kiszolgáltatására, mégsem tett eleget a rendelkezésnek s a tanítók a gyűlésről otthon maradni kénytelenültek. Bíró uram pedig az alispánhoz appellál s úgy látszik, még sem áll a királyig. „Óv a fütty, ő azt véli.“

— **Becsületes megtaláló.** *Rothschild* Adolf helybeli ügynök elvesztette aranyláncát. A láncot a cigánybanda sipsa, *Breuer* N. találta meg s tulajdonosának visszaadta.

— **Tüzi veszedelem.** Julius 16-án nagy tüzi veszedelem pusztított Káptalanfa községben. A nagy munka idején a község munkabíró férfia, asszonya künn dolgozott a mezőn, csak az öregek meg a gyerekek maradtak a faluban. D. u. 8 órakor félrevert harangok kongása riasztotta föl a mezőn dolgozó falubelieket, akik megriadva futottak haza. Ekkor már egész csomó ház lángban állott. A tűz *Némethy* József házában ütött ki, s a nagy szélben egyik házat a másik után kerítette hatalmába. Majd átcsapott a széles országúton, fölgújtotta a másik sor házeit is. Nagy szél fűt, a gyorsan futó elemet megfékezni

nem sikerült, míg el nem hamvasztotta mind azokat a házakat, amelyek útjában állottak. 20 lakóház 34 melléképülettel esett a lángok martalékául. Ezenkívül elhamvadt sok takarmány s odaégett több darab háziállat is. Az okozott kár megüti a 20.000 koronát. Szerencse, hogy ennek egyrésze a biztosítás révén megtérül. A nagy veszedelmet állítólag gyermekjáték okozta.

— **Gyermekmérgezésével vádolt apa.** Szörnyű eset tartja izgalomban Keszthely város közönségét. Mint velünk közlik, *Laskay* Tivadar ottani faterkedőnek egymásután elhalt két gyermeke. A járásbíróhoz névtelen följelentést küldtek be, azzal vádolva *Laskay*-t, hogy gyermekeit befőtten beadott méreggel maga mérgezte meg. *Orsoly* Lajos dr. nagykanizsai kir. ügyész erre exhumáltatta a gyermekek holt tetemét s a gyomorrészeket az országos vegyészeti intézetnek küldötte föl Budapestre. Innen az a távirati jelentés érkezett, hogy a hullarészekben arzén találtatott. Erre a kir. ügyész elrendelte, hogy *Laskay* tartóztassák le s Nagykanizsára vizsgálati fogságba szállítsák. A hír szerint *Laskay* meg akart ösülni s a gyermekek útjában álltak, *Laskay*-nak még egy öt éves gyermeke maradt.

— **Tilos legeltetés.** A marhakereskedők figyelmébe ajánljuk a törvénynek azt az intézkedését, hogy vásárolt marhákat 8 napon belül a közlegelőre kihajtani tilos. E marhákról a járati leveleket a bejelentéssel egyidejűleg az előjárásúgnál tartoznak beadni.

— **Égihabórú.** Hétfői eső nem jó eső, tartja a gazdaember. Égszakadással, földindulással, jég-ésővel jár. Az idén a gazdaember hite valóra vált. F. hó 20-án feltizenkettőkor hatalmas égihabórú tört ki. Dirgett-dörgött, villámolt, csattogott és megszakadt az ég, úgy öntötte a záport, csakúgy suhogott. A zápornak a hegyen kevés magja is volt, kárt azonban nem tett. Egy kőszá villám a kálvária út egyik akácfa tőrsét simította meg. Két helyen végig lehántotta a kergét s mély barázdát vont maga után a törzében. A hegyről, mint valami garázda folyó, hőmpölygött alá a piszkos ár, rabolva magával a szőlőtőkék megrabolt földjét. Fél óráig tartott a hatalmas zivatar, azután elvonultak a fellegek s újra kánikulai hősséggel tűzött le a nap az esőtől fölfrissült növényzetre. A felüdült termékek pedig háláadással emelgették leveleiket a ragyogó menyhó felé.

— **Balesetek.** *Fuksz* Jenő zalaegerszegi lakos az ipartestület házának építésénél fölment az állványra, hogy az építést nézegesse. A szemlélődés közben az állványról lezuhant s eszméletlenül terült el a földön. Ilyen állapotban szállították haza. — *Sümege* Tóth Lajos családja fölmászott a barackfára, hogy az érett kajszint leszedje. Leest s egyik karcsontját eltörte. — Több óvatosságot!

— **A tejtermelők védelme.** A földmivelségi miniszter körrendeletben fölhitva az összes törvényhatóságokat, hogy figyelmeztessék az érdekelte gazdákat, hogy mielőtt tejtermékek értékesítése tárgyában valamely vállalkozóval szerződési vagy egyéb kötelezettséget vállalnának, forduljanak bizalommal a földmivelségi miniszterium orsz. teigazdasági felügyelőséghez, amely a szükséges tájékoztatást díjtalanul szívesen megadja.

— **Az irodaátalányok beszüntetése.** Száll *Kálmán* rendeletet intézett valamennyi vármegye törvényhatóságához, melyben arról értesíti őket, hogy az utibér és irodaátalányok utalványozását megfelelő pótljavadalmazással kárpótolja a tisztviselőknél. A körrendelet szövege ez: A vármegyék régi idők óta állandóan kifejezést adtak feliratokban azon meggyőződésüknek, hogy az egyes tisztviselői állásokhoz kötött hivatalos rendeltetéssel bíró mai általányok, mint a fennförgő életviszonyoknak meg nem felelők, magasabb összegben lennének megállapítandók. Ezt a kérelmet teljesen indokoltnak találom s elhatározom, hogy az uti-irodabér és irodaátalányokat valamennyi vármegyében megfelelő pótljavadalmazás utalványozásával felelelem. A rendeletet azzal az értesítéssel küldte szét a belügyminiszter, hogy az erre a célra szükséges összeget már az idén fölveteti a költségvetésbe.

— **A tréfa vége.** *Szulcer* Károly sümegei fazekas több társával agyagot ásott Pusztá-Dörögden. Midőn egy halom agyagot kiástak, *Szulcer* és ifj. *Nagy* József fejtettek a gödörből s kötelen huzták föl az agyaggal terhelt edényt. A munka közben fölmerült a kérdés: ki az erősebb? Ennek eldöntése végett bírokra keltek. Birkózás közben hátrálva, a hátuk mögött levő gödörbe zuhantak. *Nagy* József kisebb sérülésekkel került ki a gödörből, ellenben *Szulcer* nagyobb sérüléseket szenvedett, úgy hogy most otthon, az ágyban fekvé nyögi a tréfás birkózás következményeit.

— **Lépfene.** A lépfene mindstürbben jelentkezik. Legújában *Galsa* és *Gógánfa* községekben fordultak elő lépfene esetek.

— **Kőbányai palaoktóer folyton frissen költve.** 1/10 literes üvegekben 16 kr. Együtt felhívom a t. közönség figyelmét az ementali, groj, imperial és sárvári romador sajtokra, továbbá a lipői és juhturóra, melyek üzletben 1/2 és 1 kilós bödönökben is kaphatók. Vasárnap, hétfőn, kedden és szerdán friss szombathelyi frankfurter, pariser és szafaládé kapható. Ezenkívül állandóan tartok friss töltésű *Regedei, Mohai, Petánci, Gies-hübl mattoni, Rohátsi Templom forrás, Szalvator, Karlsbadi, Király és magyar selters, Kisztingeni Rákócy forrás* savanyú és *Hunyadi, Arany F., Erősebet és Paula* budai keserűvizeket. Továbbá permetezéshez szükséges kékgálic, kénvíz, ugy-szintén a szőlőkötözéshez *Jutafonál* és *Raffia* hános jutányosan szerezhető be üzletben. *Berecké* Gyula, Sümege.

— **A szombathelyi m. kir. bábaképzőben az 1901. évi teli tanfolyamra a beiratások 1901. évi október hó 1—5-ig tartanak.** A felvétellehez szükséges: 1. 20—40 év közötti életkort igazoló születési bizonyítvány. 2. férjezettéknél esküvel. 3. erkölcsi (községi) és 4. orvosi bizonyítvány. 5. jártasság a magyar vagy német írás-és olvasásban. A tanfolyamban 12 tanuló 40—40 ftrnyi államségélyben részesülhet. Akik azt elnyerni óhajtják, az idézett okiratokon kívül szegénységi bizonyítvánnyal ellátott, a vallás-és közoktatásügyi miniszteriumhoz intézett bélyegmentes folyamodványukat 1901. évi augusztus hó 31-ig a szombathelyi m. kir. bábaképző igazgatójához küldjék be. Az intézeti internátusban a tanulók havi 25 koronáért lakást és ellátást kapnak.

— **A gyermek jóléte minden szülőnek és nevelőnek legnagyobb gondját képezi.** Ennek előmozdítási és fenntartási módja pedig igen egyszerű — esetleg sok mozgás a szabad levegőn és természetes táplálkozás. A táplálkozásnál a mindennapi szükségletek és szokások határoznak. Reggel és délután minden este a legjobb ital a tej, de nem ritkán elundorodik tőle a gyermek, s állandóan sem viseli el mindég. Ehhez létezik azonban egy újszólván fenszemes pótlék, a *Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé*, amely erősen késztive és a tejbe adva, kellemessé, mindinkább megfelelőbb íz, egészségi hatás és erősödés tekintetéből ideális italt képez, nemcsak a gyermekeknek, hanem mindenkinek, nevezetesen asszonyoknak, ideg- és gyomorbetegségeknél stb. is, akiknek csillapító és egyúttal tápláló itala van szükségük. A *Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé* ezek az előnyeik már viágszerte ismertek. Ez a pótlék a legtöbb családban mint pótlék a bábaképző használtatik, a melynek káros hatását megszünteti, izét enyhébbé és kellemesebbé teszi. Ezért egyetlen család asztaláról sem szabadna hiányoznia, mert felülmulhatatlan módon magában egyesíti a bábakávé kedvelt ízét, a malátának az egészségre nézve oly jótékony hatású tulajdonságával. Amit egy gondos háziasszony napi szükség cikkeimél csak megkivánhat, egészséget, jó izt és takarékságot, mind azt feltalálja a *Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé* használata által.

K ö z g a z d a s á g.

Hogyan kell a paizstetüket elpusztítani?

A gyümölcsenyésztők bosszúságára minduntalan fellép egy-egy olyan növényi ellenség vagy betegség, mely a legszebb reményeket is megghusítja. Ujabbán a paizstetű az, mely kegyetlenül s kiméletlenül folytatja romboló munkáját, holott egy kis jóakarattal s körültekintéssel könnyen meg lehet szabadulni e kellemetlen vendégtől.

Az eljárás következő: a nagyon megtámadott fák koronáját haladéktalanul meg kell ifjítani, a lemetsett ágakat pedig azonnal elégetni. A kevésbé megtámadott fák a rendszerül valamivel rövidebbre vágandók, mire a fa alá újságot terítünk és gyökérkefével a tetveket jól lekeféljük. E művelet hatása jelentékenyen fokozható az által, ha a lekeféléshez szappanos lugot használunk. A tisztogatás befejezte után természetesen a papirost elégetjük, hogy az arra hullott temérdek pete megsemmisüljön. Ezután a fa minden egyes része frissen oltott és dohányfözetel felhígított mésszel jól bepamacsolandó, hogy az esetleg még ott levő tetvek elpusztuljanak. Szorgalmasan, gyakrabban folytatva ezt az eljárást, néhány év alatt ismét a legszebb termőképességű lesz gyümölcsfánk.

Megjegyezzük, hogy a paizstetvek többnyire ott lépnek fel, ahol a fák nem találják meg a tenyésztés kellő feltételeit; például a fa talaja nagyon sovány, vagy nagyon kötött, avagy nincsen elég levegője. Utóbbi esetben a rekedt levegőt jobban tűrő gyümölcsfélék, pl. a nyári barackot kell kultiválni; előbbi esetben pedig felhígított trágyalével s műtrágyával segítünk.

bajon, azzal, illetve a műtrágya oldatával öntöz-
vén a fák töveit. Az öntözés gyakrabban ismét-
lendő, mert minél több táplálékanyagot kap a
fa, annál kevésbé áll fenn az eshetőség arra
nézve, hogy a tetvek ellepjék.

Arra is ügyelnünk kell, hogy a fák alja
folyton tisztán és porhanyón tartassék.

Zöldegeses kerljeink.

A zöldeges annál jobban értékesíthető, mennél
szébb, mennél fejlettebb, mennél zsegebb, s csak-
ugyan számos háziasszony van, aki ilyen módon
nem jelentéktelen mellékjövődélemre tesz szert,
mert elleste a természetnek azt a titkát, melynek
segítségével szép és jó zöldeget lehet termelni.

Az egész titok különben abban rejlik, hogy
minél gyorsabban fejlődik valamely zöldeges, annál
ízletesebb, annál értékesebb, annál zsegebb. Ha
a növekedés gyors, akkor a sejtfaalak a gyors
növekedés következtében vékonyak maradnak,
nem fásulnak el, szóval a zöldeges ízletesebb ma-
rad. Ezt a gyors fejlődést pedig egyedül a dús
trágyázással lehet elérni.

Konyhakerti növényeink mindannyian igen
jól tűrik a dús trágyázást s bármennyi istállótrá-
gyát hordhatunk is ki a földre, hasznára csak
úgy válik az a növénynek, ha a talaj is nedve-
sen tartatik. Legjobb persze túlértett szarvasmarha-
trágyát hordatni a konyhakertre. Ezzel nemcsak
tápláló anyagokban, hanem humuszban is gazda-
gítjuk a talajt. Mintán azonban az istállótrágyában
nincs elegendő foszfor, igen helyesen cselekszünk,
ha két holdanként mintegy 2 q szuperfoszfátot
is kiszórunk, mert a talajban rendszeren nincs
elegendő mennyiségű foszfor, pedig a konyha-
kerti növények főleg pedig a hagymafélék és a
zeller, a foszforban gazdag talajokban adnak
bámulatos termést. Arnyékszék ürüléküket is
hordanak gyakran a kertekbe s ebben van is
elegendő nitrogén és foszfor. de káli helyett
sok a nátrium s ez utóbbit — a spárgát és pa-
réjt kivéve, — a növényzet nem igen kedveli.
Azért ha csak lehetséges, az előbbi trágyázási
módot kövessük.

Ha talajunkat ilyen módon kellőleg elké-
szítettük, a második igen fontos dolog a gyakori
öntözés, mert a gyors fejlődésnek elodázhatatlan
kelléke a sok víz. Ezt természetesen legegyszer-
vebben, leggyorsabban úgy vihetjük keresztül,
ha patak vizet, vagy akár a kútvizet is csator-
nákkal vezetjük rá a zöldeges táblákra s ezek-
ből lapátokkal locsoljuk a vizet.

Ha ezt sikerül keresztül vinnünk, bámu-
latos termést fogunk nyerni s kielégítő hasznot
fogunk kertünkünkől látni.

2023/tk. 1901.

Arverési hirdetmény kivonat.

A sümegei kir. jbiróság mint tkvi ha-
tóság közhírré teszi, hogy dr. Székely Albert
ügyvéd végrehajthatónak Apfel Géza végre-
hajtást szenvedő elleni 752 kor. 98 fillér
tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyé-
ben az árverést a sümegei kir. járásbiróság
területén levő sümegei 1382 számú tjkvben
† 774 hrsz. alatt felvett ingatlanból Apfel
Gézát illető 1/6-od részre 406 kor. † 1537
hrsz. ingatlanból ugyanezt illető 1/6-od részre
8 kor. † 773 hrsz. alatt felvett ingatlanból
ugyanazt illető 1/6-od részre 1298 koronában
ezennel megállapított kikiáltási árban az árve-
rést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt
ingatlanok az 1901. évi július hó 31-ik nap-
ján délelőtt 10 órakor **Sümege a telekkönyvi
hatóság hivatalos helyiségében** megtartandó
nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási
áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az inga-
tlanok becsárának 10%-át vagyis 40 K. 60
fil; 80 fil; 129 K. 80 fil. készpénzben vagy az
1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal
számított és az 1881. november hó 1-én 3333 sz.
a. kelt i. m. rendelet 8. §-ában kijelölt óva-
dékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez
letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értel-
mében a banatpénznek a bíróságnál előle-
ges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis-
mervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóság
Sümege, 1901. évi május hó 9-én.

Saághy kir. aljbíró.

3376/tk. 1901

Arverési hirdetmény kivonat.

A sümegei kir. járásbiróság mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Barkóci
Károly végrehajthatónak Német József és tár-
sai végrehajtást szenvedők elleni 119 kor.
30 fil. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási
ügyében, az árverést a sümegei kir. jbiróság
területén levő a csáfordi 189. sz. tjkvben
† 546 hrsz. alatt Német József, özv. Veitzi
Ferencné, Német Erzsé, Német János, Német
Terézia, Cotter József, Lang Gyula és kisk.
Lang Károly tulajdonául felvett ingatlanra
1000 koronában ezennel megállapított kikiál-
tási árban az újabb árverést elrendelte és hogy
a fentebb megjelölt ingatlan az 1901. évi
augusztus hó 31-ik napján délelőtt 10 órakor

Csáford község házánál megtartandó nyil-
vános árverésen a megállapított kikiáltási
áron alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az
utóajánlatot tévő kivételével az ingat-
lanok becsárának 10%-át vagyis 136 k. 40
fil készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c.
42. §-ában jelzett árfolyammal számi-
tott és az 1881. évi november hó 1-én
3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikül-
dött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX.
t.-c. 170. §-a értelmében a banatpénznek
a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállit-
tott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbiróság mint telekkönyvi ha-
tóság. Sümege, 1901. évi július hó 13-án.

Saághy kir. aljbíró.

Hirdetéseket a kiadóhivatal

jutányos áron

felvesz

Wilhelm-féle
csúsz és köszvény ellenes
vértisztító-tea
csomagonként 2 koronáért
minden gyógyszerárban kapható.

Sümege, a főtéren levő
Jandó-féle ház
eladó vagy bérbeadó.

Bővebb felvilágosítást ad:
özv. Jandó Ferencné, Sümege.

A
GAZDAKÖZÖNSÉG
b. figyelmébe!

Értesitem a n. é. sümegevidéki
gazdaközönséget, hogy a

cehországi Thomas-salak

kizárólagos elárusítását birom

SÜMEG ÉS VIDÉKE

részére és azt eredeti gyári áron
szállítom.

Kérem eziránt hozzám bizalom-
mal fordulni.

Tisztelettel

SCHWARZ EMIL,
TAPOLCZA.

Xépes levelező-lapok nagy választékban.

KÖNYVNYOMDA

Xépes levelező-lapok nagy választékban.

HORVÁT GÁBOR

KÖNYV-, PAPIR-, IRÓ- ÉS RAJZSZER-KERESKEDÉS
SÜMEGEN

Elkészít mindenféle ügyvédi és közjegyzői nyomtatványokat, műveket, folyóiratokat, eljegyzési és esketési kártyákat, meghívókat, számlákat, gyászlapokat, levélpapírt és borítékokat stb. stb.

Izléses
. kivitelben.

Jutányos
. áron,

Nyomatott Horvát Gábor könyvnyomdájában Sümege.